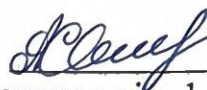

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

 Завідувач кафедри
Алла СВІТЛИЧНА
(протокол від 1 вересня 2025 р. №1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

ПРАВОЗНАВСТВО

освітньо-професійна програма
спеціальність
галузь знань
освітній ступінь

Сільськогосподарське будівництво
192 Будівництво та цивільна інженерія
19 Архітектура та будівництво
бакалавр

Факультет інженерно-технологічний

Полтава
2025/2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Сільськогосподарське будівництво» спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

Мова викладання державна.

Розробники:

Махмудов Ханлар, професор кафедри підприємництва і права, д.е.н., професор

«01» вересня 2025 року

Ханлар МАХМУДОВ

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права
протокол від 01 вересня 2025р. № 1

Погоджено гарантом освітньої програми
«Сільськогосподарське будівництво»

«01» вересня 2025 року

Сергій ЯХІН

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія»

Володимир МУРАВЛЬОВ

протокол від «01» вересня 2025 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	192БЦ бд 21
Семестр	3
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Вид підсумкового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам теоретичних і практичних правових знань, зокрема засвоєння найважливіших положень провідних галузей права України, необхідних для забезпечення законності та ефективного вирішення правових питань; формуванні правової свідомості та правової культури, що сприятимуть успішній професійній діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» ґрунтується на знаннях і компетентностях, сформованих під час опанування ОК «Історія і культура України» та ОК «Філософія», які створюють світоглядне, ціннісне й методологічне підґрунтя для розуміння правової діяльності як соціально-економічного явища.

Дисципліна «Історія і культура України» забезпечує розуміння закономірностей історичного розвитку українського суспільства, еволюції економічних відносин, традицій господарювання, форм власності та правових ініціативи в різні історичні періоди. Знання національного історико-культурного контексту дозволяє усвідомити роль права у формуванні економічної самостійності держави, розвитку регіонів, громадянського суспільства та національної ідентичності, а також сприяє формуванню відповідального ставлення до права з урахуванням соціальних і культурних особливостей України.

ОК Філософія є важливою передумовою вивчення правознавства, оскільки формує здатність до абстрактного, критичного та системного мислення, необхідного для розуміння сутності правових явищ, аналізу норм і принципів права, а також оцінки їх соціальних наслідків. Філософські знання сприяють усвідомленню ціннісних і етичних основ права, ідеї справедливості, відповідальності та законності, а також розвитку навичок логічного міркування, аргументації та самостійного осмислення правових проблем.

4. Компетентності:

– загальні:

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності

5. Програмні результати навчання:

ПРН 01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

**Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними
результатами навчання**

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	- знати основні гуманітарні та природничо-наукові концепції, що застосовуються в професійній сфері.
	- розуміти взаємозв'язок між професійною діяльністю та науковими знаннями.
	- володіти навичками аналізу та синтезу наукових знань для вирішення практичних задач.
	- формулювати власні ідеї та концепції для професійного розвитку, спираючись на отримані наукові знання.

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда; **практичні методи:** вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, підготовка рефератів/презентацій; **методи формування пізнавальних інтересів:** створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; **методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності:** роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і покарання; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження; **інтерактивні методи:** дискусії, диспути; рольові і ділові ігри; **комп'ютерні і мультимедійні методи:** використання мультимедійних презентацій; **методи усного контролю:** усне опитування (фронтальне, індивідуальне, групове), бесіда; **методи письмового контролю:** контрольна робота; **методи самоконтролю:** самостійний пошук помилок; самоаналіз.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи теорії права і держави.

Поняття держави, державна влада, ознаки держави, поняття громадянства, зміст і поняття суверенітету держави, історичні типи держави. Функції держави. Соціальне призначення держави, поняття форми держави та її види. Проаналізувати сутність Української держави за Конституцією (ст.1,2,4,5 Конституції). Види форми правління (парламентсько-президентська президентсько-парламентська республіки). Форми державного устрою (унітарна, федерація, імперія, конфедерація). Види політичного режиму.

Тема 2. Конституційне право України.

Конституційне право – провідна галузь національного права України. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні. Конституція України – Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина України, гарантії їх дотримання. Громадянство України. Конституційне регулювання виборів та референдумів як форм прямої демократії. Верховна Рада – єдиний орган законодавчої влади в державі, парламент України. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні. Територіальний устрій України. Конституційний статус місцевого самоврядування.

Тема 3. Адміністративне право.

Адміністративне право України: поняття, предмет і метод правового регулювання. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини. Джерела адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян – учасник адміністративно-правових відносин. Органи виконавчої влади. Державні службовці. Методи і форми державного управління. Акти органів виконавчої влади. Адміністративно-правові режими. Загальні засади адміністративної відповідальності. Адміністративне порушення за законодавством України. Адміністративні стягнення. Проведення у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією. Законність і дисципліна в сфері виконавчої влади. Організаційно-правові проблеми запровадження в Україні адміністративної юстиції. Сучасні проблеми адміністративного права і напрямки їх вирішення.

Тема 4. Цивільне право.

Поняття, система, джерела цивільного права. Цивільно – правові відносини, їх виникнення та припинення. Громадяни, як суб'єкти цивільного права. Правоздатність та дієздатність громадян. Юридичні особи. Порядок виникнення та припинення юридичних осіб. Поняття і види цивільних прав. Речі, як об'єкти цивільних прав. Здійснення цивільних прав. Виконання юридичних обов'язків у цивільному праві. Строки здійснення і захисту цивільних прав. Цивільно – правова відповідальність. Право власності. Зміст права власності. Набуття і припинення права власності. Захист права власності. Зобов'язання. Підстави і порядок виникнення зобов'язань. Договір, як підстава виникнення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Відповідальність за невиконання зобов'язань. Припинення зобов'язань. Окремі види цивільних договорів, їх характеристика. Позадовісні зобов'язання. Поняття та види. Зобов'язання, що виникають в наслідок заподіяння шкоди. Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за заподіяну шкоду. Спадкове право. Поняття і підстави спадкування. Спадкування за заповітом, спадкування за законом.

Тема 5. Трудове право.

Поняття, принципи джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективні договори і угоди. Поняття трудового договору. Форма, строк, порядок укладення. Контрактна форма трудового договору. Забезпечення зайнятості вивільнюваних працівників. Трудова книжка.

Правове регулювання робочого часу. Види робочого часу, його облік, режим робочого часу, надурочні роботи, чергування, правове регулювання часу відпочинку. Види часу відпочинку, робота у вихідні, святкові дні, щорічні декретні відпустки, основна і додаткова відпустка, порядок надання, соціальні відпустки, інші види відпусток. Надання відпусток без збереження зарплати.

Правове регулювання оплати праці. Поняття заробітної плати. Форми і система оплати праці. Тарифні ставки і оклади.

Державне і договірне регулювання оплати праці. Права працівників на оплату праці та їх захист. Гарантійні та компенсаційні виплати. Оплати праці при відхиленні від нормальних умов роботи.

Дисципліна праці. Методи забезпечення трудової дисципліни. Стягнення та заохочення за успіхи в роботі. Дисциплінарна відповідальність, її види. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Загальна характеристика матеріальної відповідальності. Обмежена, повна (кратна) матеріальна відповідальність. Порядок відшкодування заподіяної шкоди. Охорона праці в Україні. Створення безпечних умов праці. Праця жінок. Гарантії вагітним жінкам, жінкам, які мають дітей. Правове регулювання праці молоді.

Індивідуальні і колективні трудові спори (конфлікти), порядок їх вирішення.

Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право.

Поняття господарського права та господарські правовідносини. Предмет господарського права. Господарська діяльність. Господарські правовідносини. Господарське законодавство. Підприємництво. Суб'єкти господарювання. Філія. Представництво. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва, припинення діяльності суб'єктів господарювання. Майно у сфері господарювання. Предмет аграрного права України. Методи правового регулювання аграрного права. Сільськогосподарським акціонерним товариством. Особисте селянське господарство. Державне

регулювання в аграрній сфері.

Поняття і предмет земельного права. Земельний кодекс України — джерело земельного права. Види земель та їх правовий статус. Суб'єкти земельного права. Право власності на землю. Права на землю Приватизація земельних ділянок. Оренда земель. Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Екологічне право: поняття, предмет, система. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища: загальна характеристика. Природоресурсові кодекси і закони України. Екологічні права й обов'язки громадян. Права і обов'язки природокористувачів. Природо-заповідний фонд. Червона книга. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Тема 7. Кримінальне право.

Поняття, предмет, завдання та система кримінального права як галузі права. Кримінальна відповідальність та її підстави. Закон про кримінальну відповідальність. Загальна характеристика Кримінального Кодексу України. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину. Об'єкт та суб'єкт злочину Об'єктивна суб'єктивна сторона злочину.

Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності.

Кримінальне покарання та його види. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбуття. Судимість. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Тема 8. Судові та правоохоронні органи України

Здійснення правосуддя в Україні. Конституційний суд України. Система судів загальної юрисдикції. Господарські суди в Україні. Поняття, система та завдання правоохоронних органів України. Система органів прокуратури України. Органи внутрішніх справ. Нотаріат та адвокатура України.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин			
	усього	192БЦ бд 21		
		л	п	с.р.
Тема 1. Основи теорії права і держави	10	2	2	6
Тема 2. Конституційне право України	10	2	2	6
Тема 3. Адміністративне право	12	2	2	8
Тема 4. Цивільне право	12	2	2	8
Тема 5. Трудове право	12	2	2	8
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	12	2	2	8
Тема 7. Кримінальне право	12	2	2	8
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	10	2	-	8
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин 192БЦ бд 21
Тема 1. Основи теорії права і держави	2
Тема 2. Конституційне право України	2
Тема 3. Адміністративне право	2
Тема 4. Цивільне право. Академічна доброчесність	2
Тема 5. Трудове право	2
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	2
Тема 7. Кримінальне право. Протидія та запобігання корупції	2
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	-
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин 192БЦ_бд_21
Тема 1. Основи теорії права і держави	6
Тема 2. Конституційне право України	6
Тема 3. Адміністративне право	8
Тема 4. Цивільне право. Академічна доброчесність	8
Тема 5. Трудове право	8
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	8
Тема 7. Кримінальне право. Протидія та запобігання корупції	8
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	8
Разом	60

10. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
	192БЦ_бд_21
ПРН 01.	Поточний контроль: виконання тестів; виконання вправ на практичних заняттях; реферат/презентація Семестровий контроль: Залік

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Розв'язування тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Реферат/ презентація	
Тема 1. Основи теорії права і держави	5	8		13
Тема 2. Конституційне право України	5	8		13
Тема 3. Адміністративне право	5	8		13
Тема 4. Цивільне право	5	8		13
Тема 5. Трудове право	5	8		13
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	5	8		13
Тема 7. Кримінальне право	5	8		13
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	5			5
Написання реферат/презентації з будь якої теми			4	4
Разом	40	56	4	100

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	на високому рівні – здобувач демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 -100 % правильних відповідей
4	на середньому рівні – здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
3	на достатньому рівні – здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
2	на низькому рівні – здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
1	на дуже низькому рівні – здобувач демонструє фрагментарні знання та слабке розуміння матеріалу; має менше 50 % правильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	відповідь демонструє глибоке розуміння теми, повноту викладу матеріалу та логічну структуру, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції з метою використання у професійній діяльності; усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України і включає ці аспекти до відповіді; інформація добре організована, містить оригінальні думки та аналіз; грамотно оформлено, без орфографічних чи стилістичних помилок; використані актуальні та різноманітні джерела, правильно оформлені; візуальні матеріали (схеми, графіки, таблиці) покращують сприйняття інформації; виступ впевнений, добре структурований, відповіді на питання чіткі та обґрунтовані.
6-7	відповідь демонструє хороше розуміння теми, виклад матеріалу логічний, але присутні незначні неточності або поверхневе висвітлення окремих аспектів; здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює деякі ідеї для професійної діяльності; частково усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, але ця тема розкрита неповно; оформлення здебільшого відповідає вимогам, але є кілька незначних помилок; джерела використовуються, проте їх різноманітність може бути недостатньою; презентація містить візуальні матеріали, але не завжди ефективно доповнюють зміст; виступ добре підготовлений, але є деякі труднощі з чіткістю викладу або відповідями на питання.
4- 5	відповідь демонструє базове розуміння теми, проте деякі аспекти викладені недостатньо глибоко або нечітко; здобувач частково володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, але не завжди може правильно їх застосувати у професійній діяльності; усвідомлює важливість захисту демократичного устрою України, але не акцентує на цьому увагу у своїй роботі; структура роботи або презентації неповна або нелогічна, оформлення містить помилки, частина вимог не дотримана; джерела використовуються мінімально, їх аналіз поверхневий; візуальні матеріали використовуються, але мало сприяють покращенню сприйняття; виступ менш впевнений, іноді відсутня чіткість або логічність у відповідях на питання.

2-3	відповідь демонструє поверхневе розуміння теми, основний матеріал викладений неповно або неправильно; здобувач має обмежені гуманітарні та професійні знання, формулює ідеї поверхнево, не враховуючи вимоги професійної діяльності; не демонструє усвідомлення важливості захисту незалежності України; відповідь нечітка або нелогічна, вимоги щодо оформлення не дотримані, значна кількість орфографічних та стилістичних помилок; використано обмежену кількість джерел, і їх аналіз недостатній; візуальні матеріали відсутні або неефективні; виступ непереконливий, доповідач не може чітко відповісти на питання.
0-1	відповідь демонструє слабе або відсутнє розуміння теми, матеріал подано безсистемно, значні помилки у фактичних даних; здобувач не володіє гуманітарними, природничо-науковими або професійними знаннями, не формулює ідей для професійної діяльності, не усвідомлює важливості захисту незалежності України; вимоги щодо оформлення значно порушені, відсутня логіка у викладі, багато грубих помилок; джерела не використовуються або використані неправильно; візуальні матеріали відсутні; виступ дуже непевний, відсутність відповідей на питання або повна дезорієнтація в темі.

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	робота демонструє глибоке розуміння теми, повноту викладу матеріалу та логічну структуру, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції з метою використання у професійній діяльності; усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України і включає ці аспекти до реферату або презентації; інформація добре організована, містить оригінальні думки та аналіз; грамотно оформлено, без орфографічних чи стилістичних помилок; використані актуальні та різноманітні джерела, правильно оформлені; візуальні матеріали (схеми, графіки, таблиці) покращують сприйняття інформації; виступ впевнений, добре структурований, відповіді на питання чіткі та обґрунтовані.
3	робота демонструє хороше розуміння теми, виклад матеріалу логічний, але присутні незначні неточності або поверхневе висвітлення окремих аспектів; здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює деякі ідеї для професійної діяльності; частково усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, але ця тема розкрита неповно; оформлення здебільшого відповідає вимогам, але є кілька незначних помилок; джерела використовуються, проте їх різноманітність може бути недостатньою; презентація містить візуальні матеріали, але не завжди ефективно доповнюють зміст; виступ добре підготовлений, але є деякі труднощі з чіткістю викладу або відповідями на питання.
2	робота демонструє базове розуміння теми, проте деякі аспекти викладені недостатньо глибоко або нечітко; здобувач частково володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, але не завжди може правильно їх застосувати у професійній діяльності; усвідомлює важливість захисту демократичного устрою України, але не акцентує на цьому увагу у своїй роботі; структура реферату або презентації неповна або нелогічна, оформлення містить помилки, частина вимог не дотримана; джерела використовуються мінімально, їх аналіз поверхневий; візуальні матеріали використовуються, але мало сприяють покращенню сприйняття; виступ менш впевнений, іноді відсутня чіткість або логічність у відповідях на питання.
1	робота демонструє поверхневе розуміння теми, основний матеріал викладений неповно або неправильно; здобувач має обмежені гуманітарні та

	професійні знання, формулює ідеї поверхнево, не враховуючи вимоги професійної діяльності; не демонструє усвідомлення важливості захисту незалежності України; структура реферату/презентації нечітка або нелогічна, вимоги щодо оформлення не дотримані, значна кількість орфографічних та стилістичних помилок; використано обмежену кількість джерел, і їх аналіз недостатній; візуальні матеріали відсутні або неефективні; виступ непереконливий, доповідач не може чітко відповісти на питання.
0	робота демонструє слабе або відсутнє розуміння теми, матеріал подано безсистемно, значні помилки у фактичних даних; здобувач не володіє гуманітарними, природничо-науковими або професійними знаннями, не формулює ідей для професійної діяльності, не усвідомлює важливості захисту незалежності України; вимоги щодо оформлення значно порушені, відсутня логіка у викладі, багато грубих помилок; джерела не використовуються або використані неправильно; візуальні матеріали відсутні; виступ дуже непевний, відсутність відповідей на питання або повна дезорієнтація в темі.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Мультимедійні засоби: комп'ютер (ноутбук) Ноутбук Acer 56207 – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) Epson EB-X18 – 1 шт.; проекційний екран AV Screen мобільний – 1 шт., презентації; робочі станції або ПК –15 шт.; мережа Інтернет; презентації, дошка аудиторна.

Програмне забезпечення: ОС Windows 10 (license); браузер Google Chrome (freeware).

Засоби навчання: інформаційний супровід із використанням платформи Moodle;

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання: перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyyazdobuvachivvyshchoiosvityvypdau.pdf>). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;

- щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись [Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету](#). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога

застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

- щодо відвідування занять: у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf> відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету;

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету;

- щодо оскарження результатів оцінювання: відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosinyuvannya2023.pdf>, студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бабін І.І., Білоскурська О.В. Конституційне право : навч.-метод. пос. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 251 с.
2. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с.
3. Погорілко В.Ф., Шпиталенко Г.А. Правознавство: Підручник. 6-те вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2020. 602 с.
4. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
5. Правознавство : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. Я. Лапка, А. Л. Калінюк та ін. К. : 7БЦ, 2022. 548 с.
6. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
7. Тертишник В.М. Конституція України. Науково-практичний коментар. Київ: Алерта, 2022. 430 с.
8. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

Допоміжні

1. Махмудов Х.З., Волкова Н.В. Правова природа та сутність концепції юридичної відповідальності. Наше право. № 1, 2024. DOI: 10.32782/NP.2024.1.4 1 (Фахове видання, Index Copernicus)
2. Махмудов Х.З., Волкова Н.В., Михайлова О.С. Правові механізми протидії корупції в комерційній діяльності. Успіхи і досягнення у науці, № 6, 2024. С. 68 – 81. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6\(6\)-68-80](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6(6)-68-80) (Фахове видання, Index Copernicus)
3. Махмудов Х.З., Волкова Н.В., Михайлова О.С. Використання аутстафінгу та аутсорсингу в українському правовому полі для розвитку торгівлі та ІТ. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»).2024. № 9(37) 2024. С. 302 – 314.
4. Волкова Н.В., Михайлова О.С., Махмудов Х.З. Правові аспекти інноваційних підходів до захисту прав споживачів. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»).2024. № 9(37) 2024. С. 314 – 329.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
3. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика»). URL: <http://nbuv.gov.ua/portal>
4. Сайт бібліотеки ПДАУ. URL:<http://dspace.pdau.edu.ua:8080>